

6 Särskilt om företagsbeskattning

6.1 Inledning

Syftet med detta kapitel är att ge en samlad bild av området företagsbeskattning, eller inkomst av näringsverksamhet som är den skattemässiga termen. Dessutom ges en övergripande beskrivning av den svenska företagsstrukturen.

Den statliga inkomstskatten för juridiska personer, populärt kallad bolagsskatten, hänförs till skatt på kapital och beskrivs översiktligt även i kapitel 4. Övriga skatter på inkomster av näringsverksamhet är hänförliga till skatt på arbete. Uppgifter om dessa skatter finns även i kapitel 3.

Under årens lopp har företagsbeskattningen genomgått ett antal förändringar vad gäller företagets möjligheter att själva reglera sitt skattemässiga resultat genom att göra olika typer av reserveringar. I och med skattereformen 1990/91 renodlades företagsbeskattningen så till vida att ett flertal reserveringsmöjligheter ändrades eller togs bort samtidigt som skattesatsen för bolag sänktes (se vidare avsnitt 6.4). För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag varierar skattesatsen beroende på den enskilde individens kommunalskatt och övriga inkomster, detta har behandlats närmare i kapitel 3. Expansionsmedel beskrivs närmare i avsnitt 6.5.3.

6.2 Grundläggande principer

6.2.1 Det bokföringsmässiga resultatet utgångspunkten

En grundläggande princip inom företagsbeskattningen är att det skattemässiga resultatet utgår ifrån företagets bokföringsmässiga resultat. Det är detta resultat som utgör utgångspunkten för beskattningen, resultaten påverkas endast av vissa skattemässiga justeringar. Ytterligare en koppling mellan beskattning och redovisning är det krav som finns att vissa skattemässiga reserveringar endast godtas om avsättningen har gjorts i räkenskaperna.

Den ursprungliga reserveringsmöjligheten som fanns efter skattereformen, skattutjämningsreserven, även kallad surv, togs bort från och med 1995 års taxering och ersattes med periodiseringsfonder (se vidare avsnitten 6.4.2 och 6.5.5).

En annan princip som upprätthålles inom företagsbeskattningen är att den i möjligaste mån ska var neutral i förhållande till den företagsform som verksamheten bedrivs i.

6.2.2 Kvittning och rullning

Förlustutjämnning sker i ett rullande system som innebär att underskott i en förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet får dras av vid beräkningen av inkomsten av samma förvärvskälla närmast följande beskattningsår. All inkomst av näringsverksamhet som bedrivs av en skattskyldig hänförs med några få undantag till en enda förvärvskälla. Kvittningssystemet innebär att underskottsavdrag rullas vidare från ett beskattningsår till nästa till dess full kvittning uppnåtts. Det underskott som fastställs vid en taxering kan på så sätt bestå av ackumulerade underskott från flera beskattningsår, samtidigt som ett redovisat överskott kan ha reducerats av tidigare års underskott. Nedan ges ett exempel på hur ett underskott rullas vidare till dess ett överskott uppstår.

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Verksamhetens resultat aktuellt år	-100	-50	50	200	300
Inrullat underskott	-	-100	-150	-100	-
Redovisat (ackumulerat) underskott	-100	-150	-100	-	-
Redovisat överskott	-	-	-	100	300

År 1 uppstår ett underskott på 100 i förvärvskällan. Detta underskott rullas vidare till år 2. Även år 2 medför ett underskott på 50. Det ackumulerade underskottet om 150 rullas vidare till år 3. År 3 uppstår ett överskott på 50 som får kvittas mot tidigare års underskott. Det återstående underskottet om 100 rullas vidare till år 4. År 4 ger verksamheten ett överskott på 200. Detta överskott får kvittas mot det inrullande underskottet, vilket innebär att det skattemässiga resultatet uppgår till 100 samtidigt som tidigare års förluster utjämnats. År 5 redovisas ett överskott på 300 som inte påverkas av tidigare års resultat.

Det finns vissa undantag från regeln om att underskott endast får kvittas mot överskott inom samma förvärvskälla. Ett av dessa undantag är nystartad verksamhet, där underskott de fem första åren får kvittas mot tjänsteinkomster. Ett annat undantag är underskott av konstnärlig och litterär verksamhet som också får kvittas mot tjänsteinkomster. Ingen tidsbegränsning gäller dock för kvittning av underskott i sådan verksamhet. Underskott som finns kvar när en förvärvskälla upphör behandlas som en realisationsförlust, vilken får kvittas mot andra kapitalinkomster.

6.3 Företagsstrukturen i Sverige

6.3.1 Mycket stora företag relativt sett vanligare i Sverige

För att närmare beskriva svensk företagsstruktur och dess sammansättning görs en indelning av företag efter antalet anställda. I 6.1 Tabell finns samtliga aktiva fysiska och juridiska personer med, uppdelade efter antal anställda.

Den svenska företagsstrukturen avviker från det internationella mönstret så till vida att andelen medelstora företag är mindre i Sverige. Istället finns en, relativt sett, ovanligt stor mängd mycket stora företag.

Enligt de undersökningar som årligen genomförs av NUTEK har andelen utlandsägda företag¹ ökat under 1990-talet. De utlandsägda företagens andel av alla anställda i näringslivet uppgick 1999 till 17 procent. Detta är en ökning med två procent jämfört med 1998 och mer än en fördubbling jämfört med 1980.² Av näringslivets totala nettoomsättning 1997 stod de utlandsägda företagen för 17,6 procent. Motsvarande andel var 1990 11,2 procent.³

6.3.2 Olika företagsformer

Näringsverksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. Inkomst av näringsverksamhet har olika omfattning och beräknas på olika sätt beroende på om den skattskyldige är fysisk person, dödsbo eller juridisk person. All verksamhet som bedrivs av juridiska personer hänförs till inkomst av näringsverksamhet och den juridiska personen är skattesubjekt och beskattas själv för inkomsten. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag och Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som civilrättsligt är juridiska personer, är det dock delägarna i bolaget som beskattas för näringsverksamhetens resultat. EEIG är en företagsform inom Europeiska unionen (EU). En EEIG kan närmast liknas vid ett handelsbolag över nationsgränserna. Näringsverksamhet bedriven av fysisk person, även kallad enskild näringsverksamhet eller enskild firma, innebär att verksamheten bedrivs av fysisk person i eget namn. Den fysiska personen är skattesubjekt för den enskilda näringsverksamheten och redovisar dess inkomster tillsammans med sina övriga inkomster.

De vanligast förekommande företagsformerna i Sverige är enskild firma, aktiebolag, handelsbolag och ekonomisk förening.

Sett till antalet företag är de enskilda firmorna och aktiebolagen de klart dominerande företagsformerna. Såsom framgår av 6.2 Diagram har antalet aktiva företag⁴ varit relativt konstant de senaste åren. Den stora ökningen av antalet företag som bedrivs som enskild näringsverksamhet beror till övervägande del på att nya regler för registrering för mervärdesskatt infördes 1997.⁵ Det exakta antalet företag finns i tabellbilagan (6.18 Tabell).

6.1 Tabell.

Antal företag fördelade efter storlek (antalet anställda), 1994-1999.

Number of enterprises according to size (number of employees), 1994-1999.

Antal anställda Number of employees	1994	1995	1996	1997	1998	1999
0	365 200	366 169	385 634	596 304	607 639	588 720
1 - 4	133 211	138 563	139 581	134 221	140 368	144 829
5 - 9	27 805	29 590	30 553	30 551	31 309	31 773
10 - 19	13 954	14 615	15 282	15 656	16 105	16 587
20 - 49	7 886	8 360	8 895	8 899	9 075	9 462
50 - 99	2 439	2 584	2 666	2 788	2 834	2 878
100 - 199	1 202	1 258	1 306	1 319	1 332	1 377
200 - 499	821	830	849	847	857	882
500 -	772	796	805	800	818	830
Summa (Total)	553 290	562 765	585 571	791 385	810 337	797 338

Anm: Tabellen avser aktiva företag. Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Ökningen mellan 1996 och 1997 beror till stor del på ändrade regler för mervärdesskattregistrering (se not 5).

Källa: SCB:s företagsregister.

1) I NUTEK:s undersökningar räknas ett företag som utlandsägt om minst hälften av aktiernas röstvärde innehas av utländska ägare. Ingår företaget i en svensk koncern räknas företaget som utlandsägt om koncernmodern är utlandsägd.

2) NUTEK/SCB, Utlandsägda företag 1998, Nv 13 SM 9901; Utlandsägda företag 1999, NUTEK S 2000:002.

3) NUTEK/SCB, Utlandsägda företag, ekonomiska uppgifter 1997, NUTEK S 2000:001.

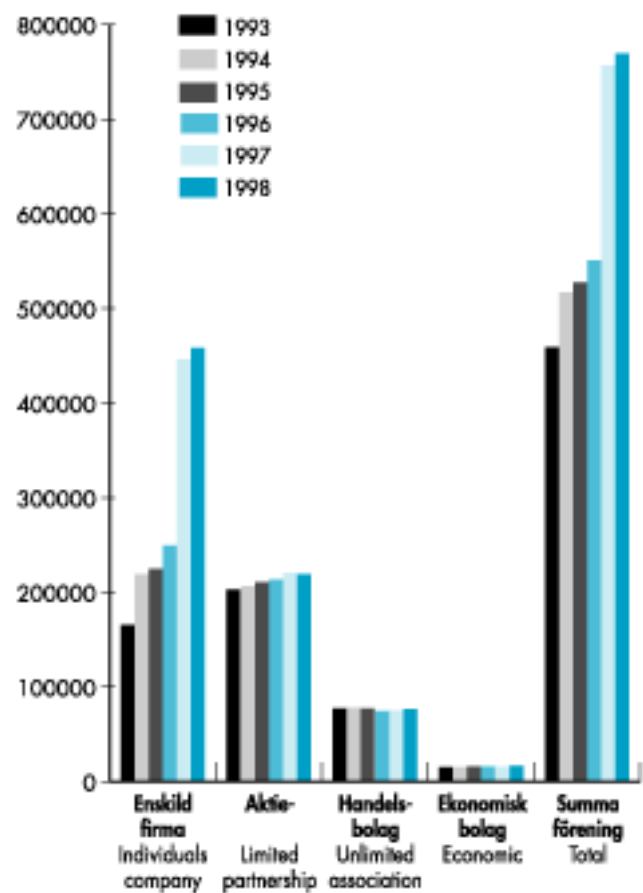
4) Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

5) Före 1997 momsregistrerades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

6.2 Diagram.

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993-1998.

Number of active companies according to the most common legal forms in Sweden, 1993-1998.

Anmärkning: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Företagsregistret har sedan 1996 utökats med ca 200 000 företag (se not 5). Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (6.18 Tabell).

Källa: SCB:s företagsregister.

Vad gäller ekonomisk aktivitet är aktieföretagen helt dominerande och svarar för cirka 90 procent av den totala omsättningen inom området näringsverksamhet. Enskild näringsverksamhet, handelsbolag och ekonomiska föreningar svarar för tillsammans fem procent av omsättningen.

6.3 Tabell.

Total omsättning per företagsform 1997-1999 enligt lämnade momsdeklarationer, mdkr och andel.

Total turnover according to legal form of enterprise 1997-1999 on the basis of VAT tax returns, BSEK and share.

Företagsform	1997 Omsättning, mdkr	Andel, %	1998 Omsättning, mdkr	Andel, %	1999 Omsättning, mdkr	Andel, %
Legal form	Turnover, BSEK	Share, %	Turnover, BSEK	Share, %	Turnover, BSEK	Share, %
Enskild näringsverksamhet (Individuals)	85,9	2,2	49,2	1,2	44,0	1,0
Aktieföretag (Limited companies)	3 441,80	87,5	3 732,4	89,5	3 952,1	89,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	106,3	2,7	89,7	2,2	87,4	2,0
Ekonomisk föreningar (Economic associations)	99,6	2,5	100,1	2,4	103,5	2,3
Övriga (Other)	199,7	5,1	198,0	4,7	222,1	5,0
Summa (Total)	3 933,30	100,0	4 169,3	100,0	4 409,1	100,0

Källa: SCB:s momsstatistik och företagsregister.

6.4 Juridiska personers skatt

6.4.1 Förändringar vid skattereformen

I samband med skattereformen 1990-1991 genomfördes en omfattande förändring av bolagsbeskattningen. Före skattereformen var skattesatsen 52 procent. Samtidigt var möjligheterna till s.k. skattemässiga reserveringar generösa, bl.a. i form av lagernedskrivning och avsättning till resultatutjämningsfond. Utöver bolagsskatten betalade större bolag även en särskild vinstdelningsskatt, vilken uppgick till 20 procent av ett underlag beräknat på särskilt sätt. Bolagsskattesatsen sänktes 1991 till 30 procent, samtidigt som rätten till lagernedskrivning och andra resultatreglerande åtgärder slopades. Vid samma tidpunkt togs även vinstdelningsskatten bort. Skattesatsen sänktes 1995 till den nuvarande nivån, 28 procent.

Den nuvarande svenska nominella bolagsskattesatsen är låg vid en internationell jämförelse. Motsvarande siffra för EU-länderna (vägt genomsnitt) är 37 procent och för USA 35 procent. Den effektiva svenska skattesatsen ligger dock på ungefär samma nivå som genomsnittet i EU-länderna. Den svenska effektiva skattesatsen är 27,5 procent och genomsnittet i EU 26,9 procent.⁶

6.4.2 Möjligheter att påverka resultatet

Efter skattereformen 1990/91 finns egentligen bara två reserveringsmöjligheter av betydelse kvar, periodiseringsfonder och överavskrivningar.

Avsättning till periodiseringsfonder kan göras med upp till 20 procent av bolagets vinst, reserveringen kan sparas i upp till sex år innan den behöver återföras. Beträffande avskrivningar medges skattemässigt en snabbare avskrivningstakt än vad som i de flesta fall är företagsekonomiskt motiverat, varigenom en reservering uppkommer.

Koncernbidrag utgör ytterligare en möjlighet för företag ingående i koncerner att påverka sitt resultat. Koncernbidrag är dock inte en reservering. Koncernen utgör inte skattesubjekt i Sverige utan varje enskilt bolag utgör ett självständigt skattesubjekt. För att valet av organisationsform – ett företag eller flera företag i en koncern – inte skall styras av skattereglerna finns särskilda regler som medger att inkomster förs över från ett företag till ett annat genom koncernbidrag. Syftet med reglerna om koncernbidrag är att skattebelastningen för en koncern varken bör vara större eller mindre än om verksamheten hade bedrivits i ett enda bolag.

Sett till totalbelopp var det sammanlagda nettoresultatet före skattemässiga justeringar 293 miljarder kronor taxeringsåret 1999⁷. Från denna post sker, huvudsakligen skattemässigt betingade, justeringar för att räkna fram den taxerade inkomsten. Totalbeloppen för de största justeringsposterna taxeringsåret 1999 framgår av 6.4 tabell.

6.4 Tabell.

De största justeringsposterna mellan rörelseresultat efter finansnetto och taxerad inkomst vid 1999 års taxering, mkr.

Major adjustment items at assessment 1999, MSEK.

Resultatminskning	
<i>(Profit reduction/loss increase)</i>	
Överavskrivningar	22 714
Avsättning periodiseringsfond	32 656
Lämnade koncernbidrag	101 640
Ej skattepliktiga intäkter, aktieägartillskott	23 312
Ej skattepliktiga intäkter, övrigt	210 799
Underskottsavdrag från tidigare år	213 225
Resultatökning	
<i>(Profit increase/loss reduction)</i>	
Återföring periodiseringsfond	8 482
Mottagna koncernbidrag	115 925
Ej avdragsgilla kostnader	151 332

Anm: Uppgifterna avser samtliga aktiebolag, bankaktiebolag, sparbanker, försäkringsbolag, ömsidiga försäkringsbolag, värdepappersfonder och utländska juridiska personer. Uppgifterna om lämnade och mottagna koncernbidrag lämnas som en upplysningspunkt i inkomstdeklarationen, och har som sådan ingen direkt betydelse för fastställandet av en taxerad inkomst. Koncernbidragen storlek kan därför i tabellen vara underskattade.

Källa: Finansdepartementet, databasen Frida.

Utvidgade reserveringsmöjligheter från och med inkomståret 2001

Möjligheterna att sätta av till periodiseringsfond förstärks från och med 2002 års taxering (inkomståret 2001). För aktiebolag och andra juridiska personer höjs avdragstaket från 20 till 25 procent av inkomsten. Tiden inom vilken återföring av periodiseringsfond ska ske förlängs från fem till sex år för alla företagsformer från och med 2000 års taxering.

6.4.3 Dubbelbeskattning

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk förening) först skall betala skatt för sin vinst. Därefter skall aktie- eller andelsägarna betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag i princip inte får göra avdrag för vinstutdelningen uppkommer dubbelbeskattning. Vid 1995 års taxering var dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar i princip avskaffad. Dubbelbeskattningen infördes åter fr.o.m. den 1 januari 1995. Olika invändningar har under årens lopp riktats mot systemet med dubbelbeskattning, och i vissa delar har dessa lett till att regler införts för att lindra effekten av dubbelbeskattningen. Till följd härav medgavs aktiebolag fram t.o.m. utgången av år 1993 avdrag för utdelad vinst genom s.k. Annellavdrag vid utdelning på nyemitterade aktier eller på aktiekapital som tillskjutits vid bolagets bildande. Praktiskt sett innebär dubbelbeskattningen att en bolagsvinst beskattas med 50 procent skatt. Först beskattas hela vinsten med 28 procent bolagsskatt hos bolaget, resterande 72 procent kan

6) Långtidsutredningen 1999/2000, SOU 2000:7

7) Finansdepartementet, databasen FRIDA. Resultatet avser nettoresultat för samtliga aktiebolag, bankaktiebolag, sparbanker, försäkringsaktiebolag, värdepappersfonder och utländska juridiska personer.

delas ut och beskattas då med 30 procent kapitalskatt hos mottagaren (om denne är en fysisk person). Den totala skatten på t.ex. 100 kr blir därmed 49,60 kr ($28 + 0,3 \cdot 72$).

6.4.4 Skatten för juridiska personer 81 miljarder kr 1998

Den totala skatt som debiteras aktiebolag och andra juridiska personer i samband med inkomsttaxeringen uppgick vid 1999 års taxering till cirka 81 miljarder kronor. Detta motsvarar en ökning med 0,7 miljarder kronor jämfört med året innan. Av den totalt debiterade skatten svarar statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för 45,8 miljarder kronor, vilket motsvarar knappt 57 procent. Bolagsskatten har mellan 1997 och 1998 minskat med 0,8 miljarder kronor, eller 1,6 procent. Det har mellan åren inte genomförts några regeländringar som påverkar uttaget av bolagsskatt. Det finns heller inget som talar för att minskningen beror på någon generell förändring av företagets resultat. De allra största företagen svarar för en relativt sett stor andel av de totala skatteinkomsterna, vilket får till följd att enskilda händelser kan inverka märkbart på dessa. Som exempel på de stora företagens relativa betydelse kan nämnas att de tio företag som betalar mest skatt ensamma står för över 20 procent av de totala skatteinkomsterna.

Avkastningsskatten, som betalas av försäkringsbolag och pensionssparinstitut (se kapitel 4), minskade med 0,4 miljarder kronor mellan 1997 och 1998. Underlaget för avkastningsskatt är en schablonberäknad avkastning, som bestäms av nivån på statslåneräntan.

Den särskilda löneskatten, som företagen betalar på avsättningar till de anställda pensioner, ökade med 2,5 miljarder kronor mellan de två senaste åren. Ökningen förklaras till största delen av höjda skattesatser.

Fastighetsskatten för juridiska personer har mellan 1997 och 1998 minskat med 0,7 miljarder kronor. Minskningen beror i huvudsak på sänkta skattesatser (se kapitel 4).

6.5 Tabell.

Översikt av skatteutfallet för juridiska personer taxeringsåren 1994-1998, mdkr.

Overview of taxes for legal entities assessment years 1994-1998, BSEK.

	1994	1995	1996	1997	1998	Förändring 97-98 Change 97-98 Mdkr, BSEK %	
Statlig inkomstskatt (Central government income tax)	36,8	38,7	36,4	46,5	45,8	-0,8	-1,6
Avkastningsskatt (Yield tax)	6,3	11,5	13,6	12,3	11,9	-0,4	-3,3
Särskild löneskatt på pensionskostnader (Special tax on pension costs)	5,4	6,5	7,5	8,7	11,2	2,5	29,0
Fastighetsskatt (Real estate tax)	4,2	4,4	9	12,2	11,5	-0,7	-5,5
Moms, netto (VAT, net)	0,2	0,2	1,1	1,8	1,8	0,0	-0,2
ROT-avdrag (Special tax reduction for stimulating repairs etc. of houses)	-1,5	0	-0,7	-1,4	-1,4	0,0	0,1
Övrigt (Other)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	7,6
Summa (Total)	51,5	61,4	66,9	80,3	80,9	0,7	0,9

Källa: RSV:s debiteringsstatistik.

Aktiebolagen står för 70 procent av den totala skatten

Av den totala skatten svarar aktiebolagen för den största delen, 70 procent. Tillsammans med banker och försäkringsbolag står aktiebolagen för 88 procent av skatteinkomsterna.

Avkastningsskatten betalas till största delen av försäkringsföretagen, medan den särskilda löneskatten till stor del betalas av aktiebolagen samt av myndigheter och andra offentliga organisationer, d.v.s. stora arbetsgivare. De totala inkomsterna av fastighetsskatt härrör i huvudsak från aktiebolag och bostadsrättsföreningar.

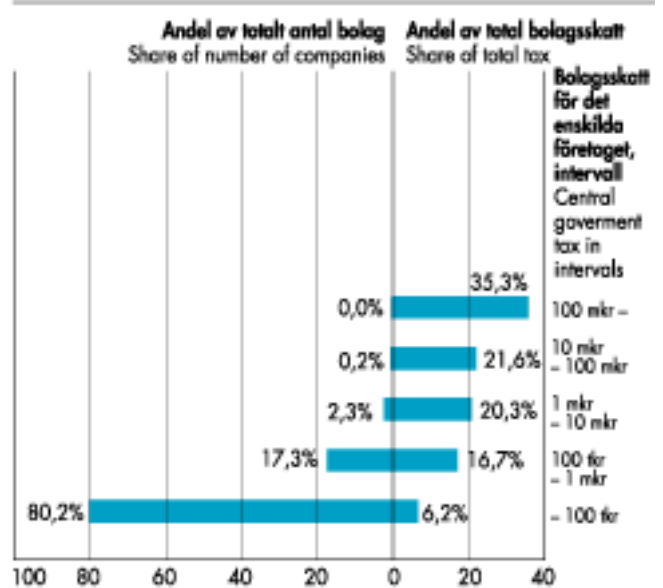
Som tidigare nämnts står ett fåtal stora bolag för en mycket stor andel av den totala bolagsskatten. I 6.7 Diagram har samtliga aktiebolag, inklusive banker och försäkringsföretag, indelats i intervaller efter hur mycket de betalade i bolagsskatt för inkomståret 1998. Av diagrammet framgår att en mycket liten andel av alla bolag, 0,03 procent, betalade 100 mkr eller mer i bolagsskatt, samtidigt som den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde cirka 35 procent av den totala. Andelen bolag som betalade 100 tkr eller mindre i bolagsskatt utgjorde 80 procent av totala antalet bolag. Den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde cirka 6 procent av den totala.

De exakta sifferuppgifterna finns i tabellbilagan (6.19 Tabell).

6.7 Diagram

Fördelning av statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för aktiebolag 1998, andel av total skatt och andel av totalt antal bolag.

Division of taxes for limited companies 1998, share of total tax and share of total number.

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag och sparbanker.

Källa: Riksskatteverket, Statistikdatabasen GiN-skatt.

6.6 Tabell.

Skatteutfallet för juridiska personer fördelat efter juridisk form, 1998, mkr.

Legal entities' tax after legal form, 1998, MSEK.

Juridisk form	Antal	Statlig inkomstskatt	Avkastnings-skatt	Särskild löneskatt på pensionskostnader	Fastighets-skatt	Moms, netto	ROT-avdrag	Övrigt	Slutlig skatt	Andel av slutlig skatt, %
Legal form	Number of entities	Central government income tax	Yield tax	Special tax	Real estate tax	Vat, net	Special tax reduction for stimulating repairs etc.	Other	Total tax	Share of total tax, %
Aktiebolag (limited companies)	263 870	38 885	888	8 203	7 458	1 709	885	0	56 258	69,5
Bankaktiebolag och sparbanker (Bank companies and savings banks)	138	3 582	55	145	54	0	0	0	3 835	4,7
Försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag (Insurance companies)	421	886	9 419	100	366	1	19	0	10 753	13,3
Ekonomiska föreningar (Economic associations)	9 404	261	25	115	123	8	10	0	522	0,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	134 472	0	2	92	798	0	0	0	892	1,1
Utländska juridiska personer (Foreign legal entities)	989	190	0	28	10	0	0	0	228	0,3
Bostadsrätts- och samfällighetsföreningar (Tenant-owner's associations etc)	20 681	194	0	3	2 145	54	390	0	2 005	2,5
Ideella föreningar (Non-profit associations)	59 367	1 093	27	194	86	17	7	69	1 479	1,8
Stiftelser (Foundations)	22 937	641	871	66	247	12	67	64	1 834	2,3
Statliga och kyrkliga enheter, kommuner och andra offentliga organisationer (Government owned entities)	2 525	7	1	2 242	211	2	4	0	2 459	3,0
Övriga (Others)	3 396	15	595	30	41	0	2	0	679	0,8
Summa (Total)	518 200	45 752	11 883	11 218	11 540	1 803	1 385	134	80 945	100,0

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GiN-skatt.

Få företag står för större delen av överskottet

Av 6.8 Tabell framgår fördelningen av redovisade över- respektive underskott för samtliga aktiebolag inklusive banker och försäkringsföretag som lämnat en inkomstdeklaration för inkomståret 1998. Av alla bolag redovisar cirka 58 procent överskott, medan cirka 31 procent redovisar underskott. Resterande 11 procent redovisar ett nollresultat. De senare är till största delen bolag som bildats men ännu inte påbörjat någon verksamhet eller bolag som upphört med en tidigare bedriven verksamhet.

Det tidigare beskrivna förhållandet att ett fåtal mycket stora företag betalar en stor del av den totala bolagsskatten framgår även här. Cirka 75 procent av det totala taxerade överskottet är hänförligt till ett fåtal mycket stora företag, vilka tillsammans utgör cirka två procent av antalet bolag som redovisar överskott. Fördelningen av de samlade underskotten har en liknande struktur. Som förklarats i avsnitt 6.2.2. är dock en skillnad mellan redovisade underskott och överskott att de förra i många fall är ackumulerade underskott. Ett underskott som uppstår vid taxeringen får, om det inte kan kvittas mot en vinst, rullas vidare till kommande års taxeringar för att kvittas mot eventuella framtida överskott.

Aktiebolagens samlade överskott uppgick inkomståret 1998 till 160 miljarder kronor. Av 6.9 Tabell framgår den branschvisa fördelningen av det sammanlagda överskottet. Bland huvudgrupperna återfinns det största överskottet bland företag som ägnar sig åt fastighetsförvaltning och olika former av företagstjänster. Dessa 43 835 företag redovisar ett sammanlagt överskott om närmare 45 miljarder kronor, eller 28 procent av det totala överskottet. Tillverkningsföretagen, som uppgår till 18 004 i antal, har ett sammanlagt överskott om 32 miljarder kronor. Även finans- och försäkringsföretag har ett relativt sett stort samlat överskott, 25 miljarder kronor. Detta motsvarar ett genomsnitt på drygt tio miljoner kronor för de 2 720 företagen.

Aktiebolagens ackumulerade underskott uppgick inkomståret 1998 till 236 miljarder kronor. Företagen inom huvudgruppen fastighetsförvaltning och andra företagstjänster uppvisar det största samlade underskottet, 80 miljarder kronor. Det näst största samlade underskottet har företag som ägnar sig åt transporter eller lagringsverksamhet. Det sammanlagda underskottet uppgår för dessa till 65 miljarder kronor. I denna grupp ingår även allmänna kollektivtrafikföretag, vilka tillsammans står för närmare tre fjärdedelar av det samlade underskottet. Förklaringen till det relativt sett stora underskottet för dessa företag är att de i regel är delvis skattefinansierade.

6.8 Tabell.

Redovisade över- och underskott (ackumulerat) 1998 i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor.

Assessed surplus and deficits (accumulated) 1998 for limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts.

	Antal	Andel, %	Summa taxerad inkomst, mkr	Andel, %
	Number	Share, %	Assessed income, MSEK	Share, %
Taxerat överskott (Assessed surplus)				
1 kr - 10 tkr	29 818	19,5	102	0,1
10 tkr - 100 tkr	58 173	38,0	2 555	1,6
100 tkr - 1 mkr	52 477	34,3	16 924	10,6
1 mkr - 5 mkr	9 850	6,4	20 400	12,8
5 mkr - 10 mkr	1 336	0,9	9 326	5,8
10 mkr - 50 mkr	1 109	0,7	22 479	14,1
50 mkr - 100 mkr	135	0,1	9 257	5,8
100 mkr - 1 mlkr	135	0,1	37 190	23,3
1 mlkr -	16	0,0	41 361	25,9
Totalt	153 049	100,0	159 594	100,0
Taxerat underskott (ackumulerat) (Assessed deficit (accumulated))				
-1kr - -10 tkr	16 395	19,7	55	0,0
-10 tkr - -100 tkr	29 923	35,9	1 301	0,6
-100 tkr - -1 mkr	28 193	33,8	9 257	3,9
-1 mkr - -5 mkr	5 903	7,1	12 607	5,3
-5 mkr - -10 mkr	1 151	1,4	8 140	3,4
-10 mkr - -50 mkr	1 284	1,5	27 397	11,6
-50 mkr - -100 mkr	206	0,2	14 288	6,1
-100 mkr - -1 mlkr	264	0,3	70 414	29,8
-1 mlkr -	28	0,0	92 706	39,3
Totalt	83 347	100,0	236 164	100,0
Nollresultat				
Zero result		Andel av total, % Share of total, %		
0	28 032	10,6	0	-

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.

6.9 Tabell.

Redovisat resultat aktieföretag 1998 fördelat efter bransch, mkr.

Assessed income for limited companies 1998 according to industry, MSEK.

SNI*	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott		Taxerat underskott (ackumulerat)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (agriculture, forestry and fishing)	4 333	938	1 889	1 126
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (mining)	263	806	147	371
15-37	Tillverkning (manufacturing)	18 004	31 832	8 058	20 524
Varav:	15 Livsmedels- och dryckesvarufremställning	951	2 692	654	614
	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror	645	528	342	125
	20 Trävarutillverkning	1 423	1 191	770	715
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	220	889	97	831
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar	2 912	1 973	1 475	1 708
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kväveämnen	21	217	13	627
	24 Kemikalier och kemiska produkter	334	1 600	217	1 903
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas)	1 251	2 315	458	880
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning	4 377	4 185	1 390	2 051
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning	2 267	3 080	814	1 565
	30 Kontorsmaskiner och datorer	196	350	82	168
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar	619	877	222	307
	32 Teleprodukter	235	5 198	132	449
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur	830	4 339	519	1 510
	34-35 Transportmedel	705	1 355	366	6 670
	36-37 Möbler m m samt återvinning	1 018	1 046	507	402
40-42	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (electricity, gas, heating and water supply)	576	6 417	235	912
45	Byggnadsverksamhet (construction)	14 806	4 282	6 330	4 911
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (wholesale and retail trade, repairing activities)	36 462	24 161	19 797	21 591
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel	5 378	2 567	2 699	1 756
	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon	16 726	15 694	8 921	16 737
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar	14 358	5 899	8 177	3 099
55	Hotell- och restaurangverksamhet (hotels and restaurants)	3 694	878	3 668	2524
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (transport, storing activity and communication)	9 839	6 504	3 866	64 944
Varav:	60 Landtransport; transport i rörsystem	7 699	1 423	2 437	49 210
	61 Sjötransport	260	300	264	8 452
	62 Lufttransport	81	79	62	528
	63 Städjänster till transport; resebyråverksamhet	1 618	1 210	966	2 314
	64 Post- och telekommunikationer	181	3 492	137	4 440
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (finance and insurance)	2 720	24 889	1 925	16 532
Varav:	651 Bankverksamhet	106	13 895	21	1 775
	652 Annan finansförmedling	807	6 975	531	4 674
	66 Försäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförs.	96	1 558	64	3 020
	67 Städtjänster till finansiell verksamhet	1 711	2 460	1 309	7 062
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (real estate and business service, renting activities)	43 835	44 997	22 062	80 454
Varav:	70 Fastighetsverksamhet	7 566	11 333	5 822	32 815
	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk	1 714	1 372	929	1 122
	72 Databehandlingsverksamhet	5 093	4 295	2 124	2 896
	73 Forskning och utveckling	575	805	480	1 705
	74 Andra företags tjänster	28 887	27 192	12 707	41 916
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (community service)	99	26	61	574
80	Utbildning (education)	1 286	535	735	272
85	Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (health care, social service, veterinary activities)	4 106	977	1 327	641
90-93	Andra samhälls- och personliga tjänster (other community and personal services)	4 092	1 167	2 584	7 929
95	Privata hushållstjänster (services in households)	5	0	7	4
99	Verksamhet i internationella organisationer, ambassader o dyl (international organizations, embassies etc)	3	1	2	1
0	SNI-saknas (companies without SNI)	8 926	11 184	10 654	12 856
Varav:	Större bolag** i koncern som ej självt bedriver verksamhet, t ex förvaltningsbolag	13	7 663	-	-
Totalt		153 049	159 594	83 347	236 164

Anm: I tabellen ingår samtliga aktieföretag, försäkringsaktieföretag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktieföretag och sparbanker som lämnat en inkomstdeklaration taxeringsåret 1999, med ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning 1992 (SNI 92) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1).

**som "större bolag" räknas bolag med ett redovisat överskott om minst 100 mkr.

Källa: Riksskatteverket, Skattdatabasen GIN-skatt.

6.5 Fysiska personer som näringsidkare

6.5.1 Enskild näringsverksamhet och handelsbolag

Fysiska personer kan bedriva näringsverksamhet direkt, som enskild näringsverksamhet, eller indirekt via handelsbolag. Antalet fysiska personer som bedriver näringsverksamhet kan beräknas på olika sätt. I 6.3 Tabell ingår endast enskilda näringsidkare som redovisar moms i särskild skattedeklaration, d.v.s. näringsidkare med en omsättning överstigande en miljon kronor. Beaktar man istället hur många fysiska personer som redovisar någon typ av enskild näringsverksamhet, oavsett omfattning blir antalet cirka 555 000. Vidare så finns det cirka 118 000 fysiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet i sin egenskap av delägare i handelsbolag, vissa av dessa ingår även i gruppen som redovisar inkomst av enskild näringsverksamhet.

6.5.2 Redovisat resultat

Inkomst av näringsverksamhet delas för fysiska personer in i aktiv respektive passiv verksamhet. Till aktiv näringsverksamhet hänförs inkomst där den fysiska personen själv är verksam i viss omfattning. På inkomst av aktiv näringsverksamhet betalas egenavgifter med 31,25 procent (1998) och på inkomst av passiv näringsverksamhet betalas särskild löneskatt med 24,26 procent (1998). Näringsidkare som fyllt 65 år betalar särskild löneskatt istället för egenavgifter oavsett typ av verksamhet.

Som framgår av 6.10 Tabell redovisar 43 procent av de enskilda näringsidkarna underskott av sin verksamhet, en ökning med en procent eller ca 3 000 näringsidkare jämfört med 1997. Beträffande fysiska personer som är delägare i handelsbolag så är bilden ungefär densamma, 38 procent redovisar underskott. Även här har det skett en ökning med en procent jämfört med föregående år.

Tabell 6.10.
Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag (fysiska personer) 1998, indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat, antal och andel.

Individuals with business activity 1998 according to type of business activity and income (surplus and deficit), total number and percent.

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Antal Number	Andel, % Share, %	Antal Number	Andel, % Share, %
Överskott (Surplus)	316 247	57	72 523	62
varav aktiv (active)	231 714	42	61 331	52
varav passiv (passive)	84 533	15	11 192	10
Underskott (ackumulerat) (Deficit (accumulated))	238 625	43	45 094	38
varav aktiv (active)	106 154	19	27 351	23
varav passiv (passive)	132 471	24	17 743	15
Summa (Sum)	554 872	100	117 617	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.

Av 6.11 tabell framgår att fördelningen av de totala inkomsterna (beräknade som absolutbelopp) på över- och underskott har ungefär samma fördelning som antalet näringsidkare. En större andel av överskotten är däremot redovisade som aktiv näringsverksamhet.

Tabell 6.11.
Totalsummor redovisade belopp för enskild näringsidkare och delägare i handelsbolag indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat, 1998, mkr.
Total assessed income for individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficit), 1998, MSEK.

	Enskilda näringsidkare Individuals		Delägare i handelsbolag Partner in unlimited partnership	
	Inkomst Income	Andel, % Share, %	Inkomst Income	Andel, % Share, %
Överskott (Surplus)	21 072	59	5 188	65
varav aktiv (active)	18 845	53	4 900	62
varav passiv (passive)	2 227	6	288	4
Underskott (ackumulerat) (Deficit (accumulated))	14 750	41	2 736	35
varav aktiv (active)	8 459	24	1 687	21
varav passiv (passive)	6 292	18	1 049	13
Summa (absolutbelopp) (Total (absolute value))	35 822	100	7 923	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.

I 6.12 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva näringsidkare efter olika intervall. Av tabellen framgår att 47 procent av de aktiva näringsidkarna redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. Deras sammanlagda överskott motsvarar 10 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 88 respektive 33 procent. Av de aktiva näringsidkarna redovisar 9 procent ett överskott som överstiger 200 000 kronor. Det sammanlagda överskottet för dem motsvarar 17 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 2 respektive 32 procent. Även underskotten har en liknande fördelning. Både vad gäller aktiva och passiva näringsidkare har en majoritet ett underskott mindre än 50 000 kronor, medan den totala andelen av underskotten för dessa endast utgör en mindre del.

Tabell 6.12.

Redovisad inkomst av enskild näringsverksamhet 1998 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mkr.
Assessed income for individuals with business activity 1998. Number of individuals and total income per interval, MSEK.

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiv näringsverksamhet Persons active involved in the business				Passiv näringsverksamhet Persons not active involved in the business				Summa aktiv och passiv näringsverksamhet Sum persons active involved and persons not active involved in the business			
	Antal	Andel, %	Inkomst, mkr	Andel, %	Antal	Andel, %	Inkomst, mkr	Andel, %	Antal	Andel, %	Inkomst, mkr	Andel, %
	Number	Share, %	Income, MSEK	Share, %	Number	Share, %	Income, MSEK	Share, %	Number	Share, %	Income, MSEK	Share, %
Överskott (Surplus)												
0,001 - 10	47 490	20	165	1	48 398	57	141	6	95 888	30	306	1
10 - 50	62 098	27	1 739	9	26 192	31	610	27	88 290	28	2 349	11
50 - 100	47 370	20	3 458	18	5 847	7	405	18	53 217	17	3 864	18
100 - 150	32 965	14	4 020	21	1 872	2	227	10	34 837	11	4 247	20
150 - 200	20 440	9	3 496	19	807	1	139	6	21 247	7	3 635	17
200 - 250	12 101	5	2 701	14	457	1	101	5	12 558	4	2 802	13
250 - 300	4 475	2	1 215	6	250	0	68	3	4 725	1	1 283	6
300 -	4 775	2	2 052	11	711	1	535	24	5 486	2	2 587	12
Totalt	231 714	100	18 845	100	84 534	100	2 227	100	316 248	100	21 072	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit (accumulated))												
0,001 - 10	29 749	28	116	1	58 429	44	205	3	88 178	37	322	2
10 - 50	37 312	35	972	11	46 269	35	1 134	18	83 581	35	2 106	14
50 - 100	17 249	16	1 236	15	14 905	11	1 049	17	32 154	13	2 285	15
100 - 150	8 094	8	990	12	5 468	4	664	11	13 562	6	1 654	11
150 - 200	4 434	4	766	9	2 619	2	450	7	7 053	3	1 216	8
200 - 250	2 732	3	608	7	1 393	1	310	5	4 125	2	918	6
250 - 300	1 760	2	481	6	890	1	244	4	2 650	1	725	5
300 -	4 824	5	3 289	39	2 507	2	2 236	36	7 331	3	5 525	37
Totalt	106 154	100	8 459	100	132 480	100	6 292	100	238 634	100	14 750	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.

I 6.13 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva delägare i handelsbolag efter olika intervall. Fördelningen skiljer sig inte i nämnvärd grad från motsvarande fördelning för enskilda näringsidkare. En mycket stor andel av både aktiva och passiva delägare, 49 respektive 87 procent, redovisar ett överskott mindre än 50 000 kronor. De som redovisar ett överskott om minst 200 000 kronor utgör bland de aktiva delägarna 9 procent, och bland de passiva 2 procent. Även bland handelsbolagsdelägarna har en majoritet ett underskott mindre än 50 000 kronor.

Tabell 6.13
Handelsbolagsdelägares redovisade inkomst av näringsverksamhet 1998 i intervall, antal personer samt totalsumma i intervallet, mkr.

Assessed income for partners in unlimited partnerships 1998, number of individuals and total income per interval, MSEK.

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiva delägare				Passiva delägare				Summa aktiva och passiva delägare			
	Partners in unlimited partnerships active in the business				Partners in unlimited partnerships not active in the business				Partners active involved and partners not active involved in the business			
	Antal	Andel,%	Inkomst, mkr	Andel,%	Antal	Andel,%	Inkomst, mkr	Andel,%	Antal	Andel,%	Inkomst, mkr	Andel,%
	Number	Share,%	Income, MSEK	Share,%	Number	Share,%	Income, MSEK	Share,%	Number	Share,%	Income, MSEK	Share,%
Överskott (surplus)												
0,001 - 10	14 407	23	47	1	6 758	60	19	7	21 165	29	66	1
10 - 50	15 884	26	435	9	3 061	27	72	25	18 945	26	507	10
50 - 100	11 898	19	872	18	804	7	56	20	12 702	18	929	18
100 - 150	8 130	13	1 003	20	254	2	30	11	8 384	12	1 033	20
150 - 200	5 145	8	889	18	126	1	22	8	5 271	7	911	18
200 - 250	3 294	5	736	15	62	1	14	5	3 356	5	750	14
250 - 300	1 283	2	349	7	31	0	8	3	1 314	2	357	7
300 -	1 290	2	569	12	95	1	66	23	1 385	2	635	12
Totalt	61 331	100	4 900	100	11 191	100	288	100	72 522	100	5 188	100
Underskott (ackumulerat) (deficit (accumulated))												
0,001 - 10	10 623	39	37	2	8 445	48	28	3	19 068	42	65	2
10 - 50	9 309	34	232	14	5 859	33	139	13	15 168	34	371	14
50 - 100	3 383	12	241	14	1 637	9	115	11	5 020	11	356	13
100 - 150	1 471	5	180	11	594	3	72	7	2 065	5	252	9
150 - 200	819	3	142	8	369	2	63	6	1 188	3	205	8
200 - 250	493	2	110	7	193	1	43	4	686	2	153	6
250 - 300	312	1	85	5	130	1	36	3	442	1	121	4
300 -	941	3	659	39	516	3	554	53	1 457	3	1 213	44
Totalt	27 351	100	1 687	100	17 743	100	1 049	100	45 094	100	2 736	100

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.

I 6.14 Tabell har det totala överskottet för enskilda näringsidkare som aktivt bedriver näringsverksamhet fördelats efter bransch. Den största gruppen är näringsidkare som bedriver antingen jordbruks-, skogsbruks eller fiskeriverksamhet. Dessa är 45 766 till antalet och har ett sammanlagt överskott om 3,2 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 71 000 kr. En annan stor grupp är näringsidkare med en verksamhet som erbjuder olika slags tjänster gentemot andra företag, "andra företagstjänster". Det sammanlagda överskottet för dessa 22 672 näringsidkare uppgår till 2,3 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 102 000 kronor. En stor grupp, 61 128 st., har inte tilldelats någon branschkod. Det kan finnas många orsaker till att sådan saknas. Normalt åsätts branschko-

den i samband med F-skatte- eller momsregistrering. En grupp näringsidkare som inte alltid har F-skatt eller är registrerade till moms, men ändå kan redovisa skattepliktig intäkt eller moms, är sådana med ojämna inkomster. Exempelvis kan mindre skogsägare ett enskilt år, när avverkning skett, redovisa ett stort överskott, medan föregående år inte medfört några intäkter alls. Dessa är inte alltid F-skatte- eller momsregistrerade utan redovisar intäkter och moms när betalningarna flyter in.

I likhet med fördelningen av överskottet återfinns det största samlade underskottet i gruppen näringsidkare med verksamhet inom jordbruk, skogsbruk eller fiskeriverksamhet. Dessa är 31 086 till antalet. En annan stor grupp med underskott är näringsidkare inom handeln, 10 516 st.

6.14 Tabell.

Redovisat resultat av aktiv näringsverksamhet för fysiska personer 1998 efter bransch, mkr.

Assessed income for individuals active involved in business 1998 according to industry, MSEK.

SNI*	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott (ackumulerat) Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp, mkr Amount, MSEK	Antal Number	Belopp, mkr Amount, MSEK
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (agriculture, forestry and fishing)	45 766	3 247	31 086	3 189
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (mining)	68	9	17	4
15-37	Tillverkning (manufacturing)	10 448	938	3 452	237
Varav:	15 Livsmedels- och dryckesvarufremställning	541	45	160	19
	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror	1 165	62	569	36
	20 Trävarutillverkning	1 480	123	486	44
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	27	2	11	1
	22 Färlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar	1 105	93	550	35
	23 Stenkolprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle	1	0	2	0
	26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas)	550	43	214	9
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning	2 140	247	387	27
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning	867	114	178	11
	30 Kontorsmaskiner och datorer	36	3	15	1
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar	157	18	31	2
	32 Teleprodukter	85	10	21	2
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur	289	35	52	3
	34-35 Transportmedel	357	33	111	11
	36-37 Möbler m m samt återvinning	1 591	103	632	34
40-42	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (electricity, gas, heating and water supply)	29	2	22	2
45	Byggnadsverksamhet (construction)	17 989	2 090	2 302	185
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (wholesale and retail trade, repairing activities)	23 448	1 866	10 516	867
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel	4 875	439	1 512	142
	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon	4 908	455	2 216	170
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar	13 665	972	6 788	554
55	Hotell- och restaurangverksamhet (hotels and restaurants)	5 052	361	1 503	151
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (transport, storing activity and communication)	13 022	1 840	1 096	106
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (finance and insurance)	152	17	35	2
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagsservice (real estate and business service, renting activities)	29 876	3 070	7 883	869
Varav:	70 Fastighetsverksamhet	2 916	285	1 557	550
	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk	554	45	289	25
	72 Databehandlingsverksamhet	3 537	415	1 062	33
	73 Forskning och utveckling	197	13	86	6
	74 Andra företagstjänster	22 672	2 312	4 889	255
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (community service)	130	10	26	1
80	Utbildning (education)	1 713	146	509	20
85	Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (health care, social service, veterinary activities)	5 337	613	1 069	43
90-93	Andra samhälls- och personliga tjänster (other community and personal services)	17 493	1 276	3 923	229
95	Privata hushållstjänster (services in households)	60	5	14	0
	Övrigt (other activities)	2	0	1	0
0	SNI-saknas (companies without SNI)	61 128	3 356	42 701	2 554
Totalt		231 713	18 845	106 155	8 459

* Se 6.9 Tabell. Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.

6.5.3 Expansion med lågbeskattade medel

Näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person och handelsbolagsdelägares del av bolagets vinst beskattas på samma sätt som andra förvärvsinkomster. Detta innebär att företagsinkomsterna för fysiska personer, till skillnad mot för aktiebolag och andra juridiska personer, beskattas progressivt, med en högsta marginalskatt om cirka 65 procent. Det betyder i sin tur att den del av företagsinkomsten som inte konsumeras, utan istället får kvarstå i verksamheten, beskattas högre hos fysiska än hos juridiska personer. Från och med 1994 infördes

de s.k. expansionsmedlen för att komma till rätta med denna neutralitetsbrist.

Expansionsmedlen ska motsvara den del av företagsinkomsten som får stanna i företaget och verka där. På denna del motsvarar skattenivån företagssektorn i övrigt, d.v.s. en skattesats om 28 procent. Detta går till på så sätt att avsättningen till expansionsmedel är avdragsgill mot inkomsten av näringsverksamhet. Istället beskattas expansionsmedlen med en särskild skatt, statlig expansionsmedelsskatt, som uppgår till 28 procent.

En återföring av expansionsmedel innebär att hela eller en del av tidigare avsatt belopp återförs till beskattning som inkomst av näringsverksamhet, samtidigt återfås motsvarande expansionsmedelsskatt. Expansionsmedlen kan även återföras under en förlustsituation. Då utgår ingen statlig eller kommunal inkomstskatt på det återförda beloppet. Samtidigt ger återföringen ett likviditetstillskott i förlustsituationen, eftersom expansionsmedelsskatten ändå återbetalas.

Under de fem år som möjligheterna till avsättning till expansionsmedel har funnits har 13,6 miljarder satts av till expansionsmedel, av dessa har 4,0 miljarder återförts, vilket betyder att den ackumulerade nettoavsättningen uppgår till 9,6 miljarder kronor (6.15 Tabell).

6.15 Tabell.

Expansionsmedel, antal näringsidkare samt totala belopp i mkr, 1994-1998.

Means allocated for expansion, number of individuals and total amount MSEK, 1994-1998.

	1994	1995	1996	1997	1998
Avsättning (Means allocated for expansion)					
Antal (Number)	52 930	46 311	40 648	43 526	37 311
Belopp (Amounts)	3 507	2 660	2 359	2 742	2 333
Återföring (Reverse allocation)					
Antal (Number)	0	16 319	22 339	23 681	27 056
Belopp (Amounts)	0	634	914	1 047	1 445
Årsnetto (Year net)	3 507	2 027	1 444	1 695	888
Akkumulerat (Accumulated)	3 507	5 534	6 978	8 673	9 561

Källa: Riksskatteverket, 1994-97 V-stat, 1998 statistikdatabasen GIN-skatt.

6.16 Tabell.

Räntefördelning, antal näringsidkare samt totala belopp i miljoner kr, 1994-1998.

Adjustment for interest distribution between capital income and business income, number of individuals and total amount in MSEK, 1994-1998.

	1994	1995	1996	1997	1998
Positiv räntefördelning (Positive interest distribution)					
Antal näringsidkare (Number of individuals)	104 006	134 197	144 327	140 830	138 069
Belopp i mkr, (Amounts in MSEK)	2 241	4 122	4 407	4 503	4 802
Negativ räntefördelning (Negative interest distribution)					
Antal näringsidkare (Number of individuals)	7 665	24 174	35 028	36 961	41 143
Belopp i mkr, (Amounts in MSEK)	127	465	549	532	587

Källa: Riksskatteverket, debiteringsstatistik.

6.5.4 Räntefördelning – positiv eller negativ

Genom 1990/91 års skattereform uppkom en skillnad i skattebelastningen mellan inkomst av kapital, där skattesatsen är 30 procent, och inkomst av näringsverksamhet där skatten, som tidigare nämnts, är progressiv och kan vara väsentligt högre. Dessutom utgår egenavgifter eller särskild löneskatt på näringsinkomster. För enskilda näringsidkare beskattas avkastningen på i näringsverksamheten satsat kapital som arbetsinkomst. För att i någon mån jämställa enskilda näringsidkare med ägare till enmansaktiebolag infördes, i sin nuvarande form, från och med 1995 års taxering regler om positiv respektive negativ räntefördelning. Positiv räntefördelning ger näringsidkaren en möjlighet att få en del av inkomsten av näringsverksamhet motsvarande avkastning på i näringsverksamheten satsat kapital beskattad i inkomstslaget kapital. Positiv räntefördelning är frivillig.

Negativ räntefördelning är avsedd att förhindra att näringsidkaren drar av sina privata utgiftsräntor i näringsverksamheten och på så sätt får en större skatteeffekt av dem.

Negativ räntefördelning är obligatorisk. Utvecklingen av räntefördelningen sedan den infördes framgår av 6.16 Tabell.

6.5.5 Reserveringsmöjligheter

Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet har i princip samma möjligheter till skattemässiga reserveringar som juridiska personer, dvs. avsättning till periodiseringsfond och överavskrivningar (avsnitt 6.4.2). Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller är delägare i handelsbolag får dock sätta av 25 procent av vinsten till periodiseringsfond, jämfört med juridiska personer som får sätta av 20 procent. Från och med 2002 års taxering (inkomståret 2001) höjs detta avdrags-tak till 30 procent. Tiden inom vilken återföring av periodiseringsfond ska ske förlängs från fem till sex år för alla företagsformer från och med 2000 års taxering.

6.6 Nyföretagandet i Sverige

6.6.1 Flest nya företag inom tjänstesektorn

Antalet genuint nya företag, d.v.s. verksamhet som är helt nystartad eller verksamhet som återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år har ökat under 1999 jämfört med 1998. Under 1999 startades 35 000 nya företag i Sverige, vilket är en ökning med knappt 1000 eller tre procent jämfört med 1998⁸.

Av de nya företagen startades 6 050 företag inom industrisektorn och 28 950 inom tjänstesektorn, vilket innebär en uppgång med tio respektive två procent. Variationen är dock stor mellan olika branscher inom tjänstesektorn. Exempelvis ökade antalet nystartade företag med inriktning mot finansiell verksamhet och företags-tjänster med nio procent, medan antalet nystartade företag inom handel, hotell och restauranger minskade med tolv procent.

De nya företagen beräknas enligt Statistiska centralbyrån sysselsätta 65 710 personer, varav 32 860 arbetar heltid.

Enligt Statistiska centralbyråns preliminära beräkningar för 1999 är de nystartade företagen i regel små. Två tredjedelar av dem har en omsättning under 300 000 kr året efter startåret. Ungefär vart tionde företag har mer än en miljon i omsättning. Var tredje nyföretagare har anställning vid sidan av verksamheten.

Fördelningen på olika företagsformer är i stort sett oförändrad jämfört med 1998. I genomsnitt startades 18 procent av företagen som aktieföretag, 12 procent som handels- eller kommanditbolag och 70 procent som enskild näringsverksamhet.

6.6.2 Ökningen av nyföretagandet ser ut att fortsätta

Ökningen i nyföretagandet ser ut att fortsätta även under år 2000. Nyföretagarbarometern från Jobs and Society mäter det aktuella läget för nyföretagandet med utgångspunkt från antalet nyregistreringar hos Patent och Registreringsverket. I denna mätning av nyföretagandet ingår inte bara genuint nystartade företag utan samtliga nyregistreringar, d.v.s. även ägarbyten, ändring av juridisk form eller andra ombildningar. Under första halvåret 2000 ökade antalet nyregistrerade företag med 20,5 procent jämfört med motsvarande period 1999.

Tabell 6.17.
Nystartade företag 1994-1999.
Newly-started enterprises 1994-1999.

Bransch	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Corporate sector						
Industrinäringar (Industrial production)	6 240	6 260	6 080	5 820	5 520	6 050
Tillverkning o dyl (Manufacturing etc)	2 990	3 080	3 150	3 060	2 720	2 830
Byggnadsverksamhet (Construction)	3 250	3 180	2 930	2 760	2 800	3 220
Tjänstenäringar (Service trades)	28 430	28 740	29 930	31 220	28 520	28 950
Varuhandel, reparationer samt hotell och restaurang (Trade, repairs, hotels and restaurants)	9 910	9 810	9 900	10 240	8 610	7 600
Transport och kommunikation (Transports and communication)	1 770	1 740	1 460	1 540	1 340	1 370
Finansiell verksamhet och företags-tjänster (Finance and business service)	11 280	11 660	12 610	13 100	11 950	13 060
Utbildning, hälso- och sjukvård samt andra samhälls- och personliga tjänster (Education, health care, social and personal services)	5 470	5 530	5 960	6 340	6 620	6 920
Samtliga näringsgrenar (All sectors)	34 670	35 000	36 010	37 040	34 040	35 000

Källa: Statistiska centralbyrån.

8) Statistiska centralbyrån, Statistiska meddelanden, Nyföretagandet i Sverige 1998 och 1999, serie Nv 12 SM 0001.

Tabellbilaga:

6.18 Tabell. Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993-1998.

6.19 Tabell. Statlig inkomstskatt för aktiebolag i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor 1998.

6.18 Tabell.

Fördelningen av aktiva företag på de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993-1998, antal och procent.

Distribution of active companies according to the most common legal forms in Sweden, 1993-1998, number and percent.

Företagsform Legal form	1993		1994		1995		1996		1997		1998	
	Antal Number	Andel, % Share, %	Antal Number	Andel, % Share, %	Antal Number	Andel, % Share, %	Antal Number	Andel, % Share, %	Antal Number	Andel, % Share, %	Antal Number	Andel, % Share, %
Enskild firma (Individuals)	164 911	36,0	218 415	42,3	224 473	42,6	248 960	45,2	445 552	58,9	458 046	59,6
Aktiebolag (Limited companies)	202 440	44,2	205 978	39,9	210 418	40,0	212 565	38,6	220 162	29,1	218 529	28,4
Handelsbolag (Unlimited partnership)	76 573	16,7	77 105	14,9	76 550	14,5	73 629	13,4	74 955	9,9	76 306	9,9
Ekonomiska föreningar (Economic associations)	14 553	3,2	14 793	2,9	15 111	2,9	15 152	2,8	15 536	2,1	16 267	2,1
Totalt	458 477	100,0	516 291	100,0	526 552	100,0	550 306	100,0	756 205	100,0	769 148	100,0

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsregistret.

6.19 Tabell.

Statlig inkomstskatt i olika intervall för aktiebolag, antal bolag, andelar samt total skatt i mkr, 1998.

Central government tax in different intervals payed by limited companies, number of companies, shares and total tax in MSEK, 1998.

Statlig inkomstskatt	Antal	Andel, %	Total skatt, mkr	Andel, %
Central government tax	Number	Share, %	Total tax, MSEK	Share, %
- 100 tkr (KSEK)	119 395	80,17	2 670	6,16
100 tkr (KSEK) - 1 mkr (MSEK)	25 753	17,29	7 223	16,66
1 mkr - 10 mkr (MSEK)	3 393	2,28	8 786	20,27
10 mkr - 100 mkr (MSEK)	349	0,23	9 352	21,57
100 mkr - (MSEK)	41	0,03	15 321	35,34
Totalt	148 931	100,00	43 352	100,00

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt.